

BROEDVOGELS

CRUIJSBERGEN

2011

Conny Leijdekker en Jan Mooij

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Goois Natuurreservaat

Rapportnummer: 202

Broedvogels van Cruisbergen 2011

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Subgroep Avifauna
Postbus 1028
1200BA Hilversum
broedvogels@vwggooi.nl
www.vwggooi.nl
Gois Natuurreservaat

Tekst : Conny Leijdekker en Jan Mooij
Review : Dirk Prop en Poul Hulzink
Foto's : Conny Leijdekker
Kaarten : Google ©Tele Atlas
Satellietfoto's : Google ©DigitalGlobe, Aerodata International Surveys

Omslag: Knobbelzwaan op nest in Cruisbergen (foto Conny Leijdekker)

Copyright 2011 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum
Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Intro

De tellingen zijn uitgevoerd door:

Ellen de Bruin
Ricardo van Dijk
Maartje Doorn
Pieter Doorn
Peter Jansen
Conny Leijdekker
Ryszard Lok
Jan Mooij
Dirk Prop
Rien Rense
Wouter Rohde
Michel Vlaanderen
Jacqueline Mineur

Contactpersoon bij het Goois Natuurreservaat was Poul Hulzink, hij verzorgde de veldkaarten voor de tellers en de vergunningen.

Op verzoek van het Goois Natuurreservaat hebben we niet alleen de broedvogels geïnventariseerd, maar ook de vogels die er liepen te foerageren mee geteld en zoogdieren die we zagen genoteerd. Een leuke waarneming tijdens de tellingen is de pioniers paddenstoel, het blauwgroen trechtertje. Omdat dit nog een relatief pril gebied is was het leuk om te zien wat er allemaal aanwezig is in het gebied.

De tellers hebben met plezier meegedaan en wij hopen dat dit rapport bijdraagt aan het behoud van dit prachtige gebied.

Inhoudsopgave:

1. Samenvatting	5
2. Inleiding	5
3. Het gebied	6
4. Werkwijze	7
4.1. Methode	7
4.2. Werkwijze en route	7
4.3. www.broedvogelkartering.nl	7
5. Resultaten	8
5.1. Aantallen	8
5.2. Soortbespreking	10
6. Beheer	24
7. Geraadpleegde bronnen	24

1. Samenvatting

In het voorjaar 2011 is het natuurgebied Cruisbergen, dat in beheer is bij het Goois Natuurreservaat geïnventariseerd op broedvogels. Daarnaast zijn ook incidentele waarnemingen genoteerd van vogels die van dit gebied gebruik maken om te foerageren, uitrusten op trek, zoogdieren, amfibieën, vlinders en libellen.

Van totaal 36 soorten vogels zijn met zekerheid territoria vastgesteld, waarvan het Winterkoninkje en de Koolmees in de bosranden langs het gebied het talrijkste zijn. In de sloten die het gebied doorkruisen heeft de Wilde Eend de meeste territoria met als goede tweede de Meerkoet.

In de bosrand langs het voormalige Militaire Mobilisatiecomplex, afgekort MOB terrein, is de diversiteit aan vogels het talrijkst, waarna de bosrand aan de Bussumse kant volgt.

De bosrand langs de weg tussen de Hilversumsemeent en Cruisbergen is ook een goede plaats voor zangvogels. Met het ouder worden van de eiken in deze singel zal de natuurlijke waarde nog verder toenemen.

In totaal hebben we meer dan 50 soorten vogels in het gebied geteld waarvan de Zilverreiger, Blauwe Reiger, Scholekster, Gierzwaluw, Oeverzwaluw en Boerenzwaluw vaste gasten waren.

De Purperreiger, Bruine Kiekendief en Fluiters als eenmalige gasten, waren leuke waarnemingen. Ook is er een Ooievaar gezien die helaas (nog) niet het ooievaarsnest in het gebied goedgekeurd heeft.

Omdat dit het eerste jaar is dat we dit gebied inventariseren kan er nog geen vergelijking met andere jaren gemaakt worden. Het is een prachtig gevarieerd gebied met open plas/dras stukken, sloten, bosranden en het hele gebied wordt omringd door een brede bosrand van verschillende bomen en lage struiken/begroeiing.

Naast de vaste runderen die het terrein begrazen weten ook wilde zoogdieren dit gebied te vinden.

De verschillende soorten heide en andere (zeldzame) plantensoorten trekken veel insecten aan, wat dit gebied helemaal uniek maakt.

Bij de laatste telling zijn de inventariseerders wat later begonnen zodat er ook vlinders en libellen meegeteld zijn.

Tijdens twee avondtellingen hebben we minimaal drie soorten vleermuizen over de sloten zien jagen, en in bijna elke sloot een groene kikkerconcert gehoord.

2. Inleiding

Goois Natuurreservaat heeft de werkgroep broedvogels van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken gevraagd om Cruisbergen te inventariseren op broedvogels en verder alles wat we zagen op het vlak van natuur te noteren. Dit om tot een goed beheer te komen en te kijken of het gebied anders, dan wel beter beheerd moet/kan worden.

Het is een uniek gebied tussen twee woonwijken ingeklemd, wat een oase is voor heel veel soorten planten en dieren. Het is een mooi rustpunt voor trek- en broedvogels, en het is te hopen dat het beheer blijft zoals het is, zodat els en wilg niet de overhand krijgen op de open stukken.

3. Het Gebied

Cruisbergen was ooit een voedselarm schraal grasland en heidegebied, wat daarna vanaf begin 19^e eeuw in gebruik is geweest als zanderij voor stadsuitbreiding en spoorwegenbouw in Amsterdam. Daarna is het in gebruik genomen voor bometeelt, als tuinderij, akkerbouw en extensieve veehouderij. GNR besloot de tijd terug te draaien, kocht het land in fasen op (de eerste percelen in 1993), verwijderde de voedselrijke bovengrond en zorgde ervoor dat de voedselarme zandgrond weer boven kwam te liggen en er een nattere uitgangssituatie ontstond, met als resultaat dat Cruisbergen vandaag de dag een zeer bijzondere flora en fauna heeft en een natuurlijk onderdeel is geworden van de Ecologische Hoofd Structuur, de zgn. Groene Ruggengraat, in het Gooi.

Het inventarisatiegebied loopt langs de totale afrastering van het gebied zoals het nu is. Beginnend vanaf de ingang aan de MOB-complex, langs alle afrasteringhekken, sloten en bospercelen overeenkomstig de rode lijn op bovenstaand kaartbeeld.

4. Werkwijze

4.1. Methode

Er is gebruik gemaakt van de broedvogelkarteringsmethode (BMP) van SOVON (van Dijk & Boele 2011) en die werkt als volgt. In de loop van het broedseizoen worden verschillende bezoeken aan het telgebied gebracht, waarbij alle waargenomen broedvogels worden ingetekend op een veldkaart. Vervolgens worden de waarnemingen op afzonderlijke soortenkaarten overgezet. Aan het eind van het seizoen wordt het aantal territoria bepaald door alle waarneempunten op de soortenkaarten via soortspecifieke regels te clusteren.

4.2. Werkwijze en route

Op 26 februari is er een introductie wandeling door het gebied geweest met alle tellers, nadat Jan Mooij, Dirk Prop en Conny Leijdekker de route op 23 januari uitgestippeld hadden en Poul Hulzink op 4 februari de route geïnspecteerd had.

Elke twee weken van 20 maart t/m 26 juli werd het gebied geïnventariseerd, met twee avondinventarisaties op 11 april en 8 juni. Het team bestond uit 2-3 personen met minimaal één ervaren teller.

In het veld tekenden de tellers de waarnemingen in op veldkaarten van 1 : 5000 die beschikbaar waren gesteld door het Goois Natuurreservaat. Behalve de locatie werd de soort waarneming genoteerd (individu, paar, balts, nestindicatie/alarm, nest of anders). Alle potentiële broedvogels werden op deze manier genoteerd. Waarnemingen van niet-broedvogels, zoogdieren en amfibieën werden apart genoteerd. Er werd gebruik gemaakt van gewone veldkijkers.

De waarnemingen werden geregistreerd via de internetapplicatie www.broedvogelkartering.nl, waarover in de volgende paragraaf meer.

4.3 www.broedvogelkartering.nl

Bij het invoeren en uitwerken van de waarnemingen is gebruik gemaakt van de website www.broedvogelkartering.nl.

In een artikeltje in het Vogeljaar (Prop et al, 2010) is de werking hiervan beschreven. Het komt er op neer dat via deze site alle afzonderlijke waarnemingen via een Google kaart ingevoerd kunnen worden waarbij tevens het soort waarneming wordt ingevuld. Aan het eind van het seizoen kunnen per soort de territoria automatisch berekend worden door middel van het clusteren van de waarnemingen. De rekenwijze hierbij is geheel volgens de Broedvogel Monitoring methode van SOVON (van Dijk & Boele 2011). Het resultaat van de berekening is te zien op een stippenkaart, waarbij een stip is gepositioneerd op de vroegste waarneming binnen de SOVON datumgrenzen.

Na elke telling, liefst op de teldag zelf, zijn de waarnemingen ingevoerd. Gaandeweg het seizoen werden zo de soortenkaarten opgebouwd die voor alle tellers via internet te raadplegen waren.

Aan het einde van het seizoen zijn de territoria automatisch berekend.

5. Resultaten

5.1. Aantallen

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van 2011 samengevat.

Aantal territoria van de broedvogels van Cruisbergen in 2011.

Soort	Totaal
Boomklever	2
Boomkruiper	2
Boompieper	2
Ekster	1
Fitis	2
Gaai	4
Grauwe gans	2
Groene specht	1
Groenling	3
Grote bonte specht	4
Heggenmus	4
Holenduif	1
Houtduif	1
Huismus	4
Kievit	2
Kleine karekiet	3
Knobbelzwaan	2
Koekoek	1
Koolmees	21
Meerkoet	9
Merel	10
Nijlgans	1
Pimpelmees	6
Roodborst	4
Scholekster	1
Tijftjaf	13
Tuinfluitier	5
Turkse tortel	2
Vink	8
Waterhoen	2
Wilde eend	11
Winterkoning	15
Witte kwikstaart	2
Zanglijster	3
Zwarte kraai	2
Zwartkop	11
Totaal territoria	167

Verdere waarnemingen in Cruisbergen:

Vogels	Zoogdieren	Vlinders
Bergeend	Haas	Atalanta
Blauwe Reiger	Konijn	Bruin Zandoogje
Boerenwaluw	Ree	Dagpauwoog
Bosuil	Vleermuis (3 soorten)	Gehakkelde Aurelia
Bruine Kiekendief	Vos	Icarusblauwtje
Buizerd		Klein Geaderd Witje
Fluiter		Klein Koolwitje
Gierzwaluw		Kleine Vos
Graspieper		
Grote Zilverreiger	Amfibieën:	Libellen:
Ijsvogel	Groene Kikker	Azuurwaterjuffer
Kauw	Roodwangschildpad	Bruinrode Heidelibel
Kleine Plevier		Gewone Oeverlibel
Koperwiek		Grote Keizerlibel
Krakeend		Lantaarntje
Oeverwaluw		Smaragdlibel
Ooievaar		Steenrode Heidelibel
Purperreiger		Viervlek
Putter		Vroege Glazenmaker
Spreeuw		Watersnuffel
Torenvalk		Grote Roodoogjuffer*
Visdief		Kleine Roodoogjuffer*
Waterpieper		Bloedrode Heidelibel*
Watersnip		Vuurlibel*

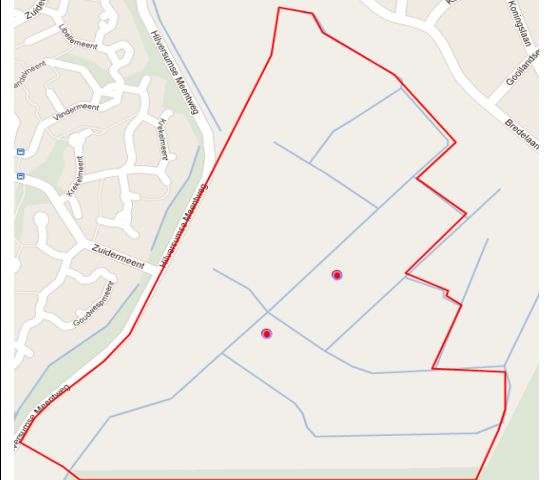
***Niet gezien tijdens de inventarisatie maar wel in dit gebied**

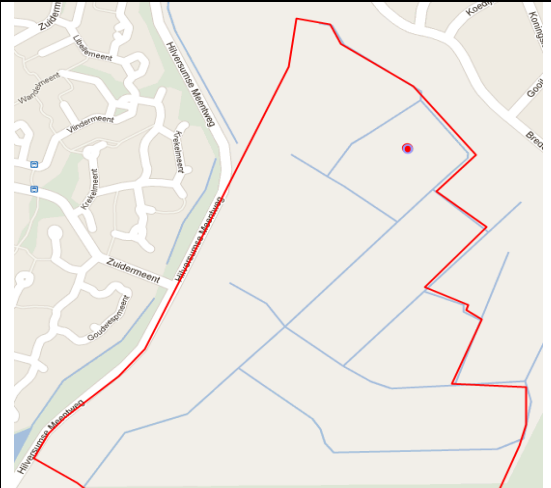
5.2 Soortbespreking

In dit hoofdstuk zijn de broedvogels per soort beschreven.
Elke stip in de stippenkaart staat in het centrum van het territorium.

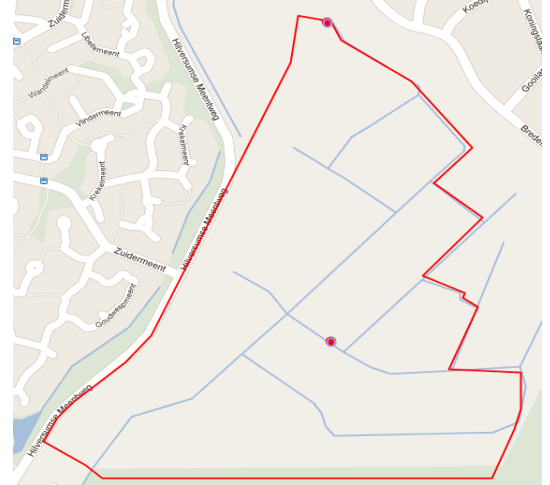
Knobbelzwaan	2 territoria
	<p>Cruijsbergen is een ideaal gebied voor de Knobbelzwaan. Sloten met rietkragen om in te broeden en genoeg gras en waterplanten om te eten. Eén paar Knobbelzwaan heeft met succes gebroed in de grote sloot die het gebied doorkruist. Van de zeven jongen zijn er bij de laatste telling nog zes gezien. Het mannetjes is behoorlijk agressief naar alles wat zijn gezin te dicht benaderd.</p>

<p>Grauwe gans 2 territoria</p>	
	<p>De Grauwe Gans heeft langs de brede sloot twee territoria en graast op de graslanden in Cruisbergen, maar we hebben geen jongen gezien tijdens onze tellingen.</p>

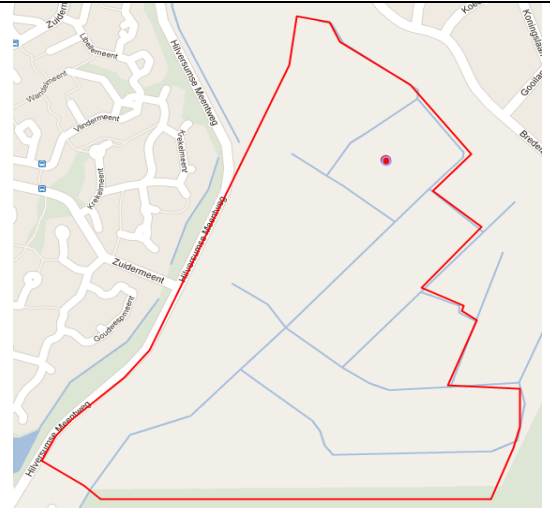
<p>Nijlgans 1 territorium</p>	
	<p>Ondanks dat er genoeg oude bomen zijn waarin de Nijlgans zijn nest kan maken en er constant een paar in het gebied zit, hebben ze er (nog) niet gebroed.</p> <div data-bbox="863 931 1398 1285" data-label="Image"> </div>

<p>Wilde eend 11 territoria</p>	
	<p>Het gebied is ideaal voor de Wilde Eend met de brede rietkragen waarin hij kan broeden. Met elf territoria is de Wilde Eend dan ook goed vertegenwoordigd in Cruisbergen. Er zijn bij één van de avondtellingen jongen gezien dus er is met succes gebroed.</p>

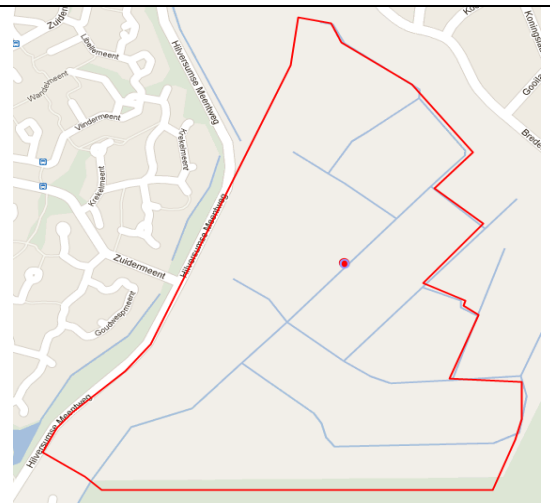
Waterhoen	2 territoria	<p>Het Waterhoen is een schuw beest dat zich zelden laat zien. Verscholen in de rietkraag helemaal aan de rand van het gebied hebben we een nest gevonden. Tijdens een telling in juli is het paartje met twee jongen gezien, dus is er met succes gebroed.</p>
		

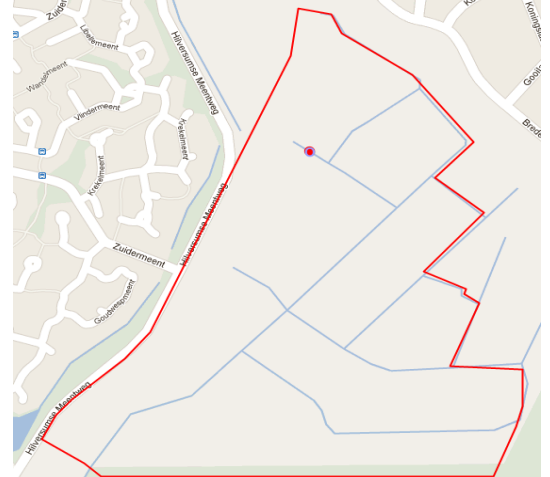
Meerkoet	9 territoria	<p>Met negen territoria is dit een goed broedgebied voor de Meerkoet. De rietkragen en redelijk brede sloten zijn een goede plek voor de nesten, er is genoeg voedsel te vinden in de sloten en op de kant in de vorm van zaden, gras en waterplanten. Ondanks minimaal vier nestvondsten hebben we vreemd genoeg geen jongen gezien.</p>
		

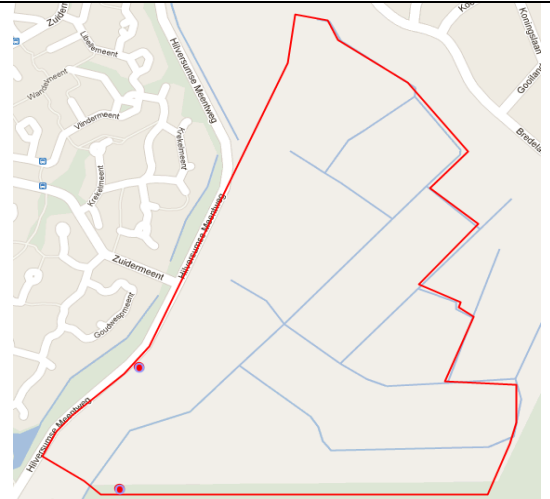

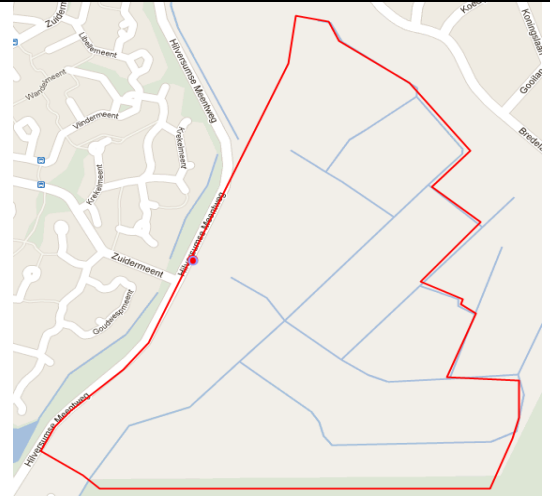
<p>Scholekster 1 territorium</p>	<p>De Scholekster is steeds dominant aanwezig in het gebied. Luid roepend laten ze zich goed horen en zien, maar er zijn geen aanwijzingen dat ze tot broeden zijn gekomen.</p>
	

<p>Kievit 2 territoria</p>	<p>De Kievit houdt niet van al te hoge begroeiing. Cruisbergen biedt daarom genoeg broedgelegenheid. In het eerste gedeelte, gezien vanaf de ingang van het voormalig MOB terrein, werden twee territoria vastgesteld. Helaas is het niet tot broeden gekomen.</p>
	

<p>Holenduif 1 territorium</p>	<p>De Holenduif houdt van open terreinen en nestelt o.a. in oude Grote Bonte Spechtenesten en zoekt rust in de bossen. Cruisbergen biedt dit allemaal. Er is dan ook in de bomenrij langs de brede sloot een territorium vastgesteld.</p>
	

<p>Houtduif</p>	<p>1 territorium</p>	<p>Houtduiven zijn niet al te kieskeurig met hun nest en Cruisbergen biedt genoeg gelegenheid daarvoor. Ondanks dat, is er maar één territorium vastgesteld. Wel is het gebied een goede foerageerplek. Op de stukken grasland wordt druk gefoerageerd door meerdere paren.</p>
		

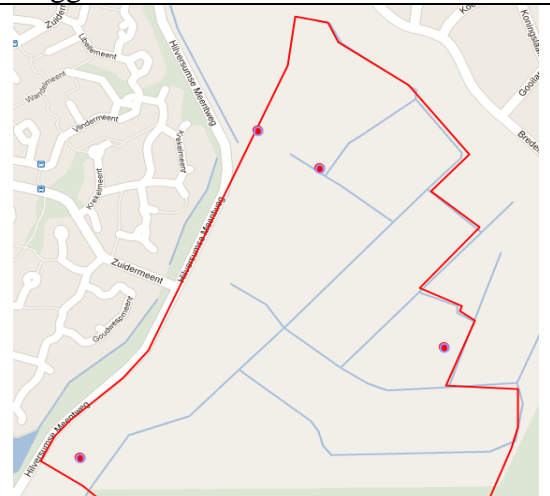
<p>Turkse tortel</p>	<p>2 territoria</p>	<p>De Turkse Tortel heeft zijn territorium in de bosrand wat dicht bij bebouwing, waar hij zich goed kan verschuilen voor roofvogels.</p>
		

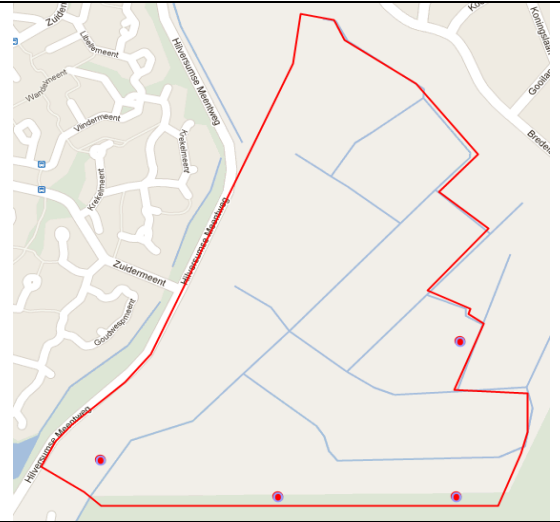
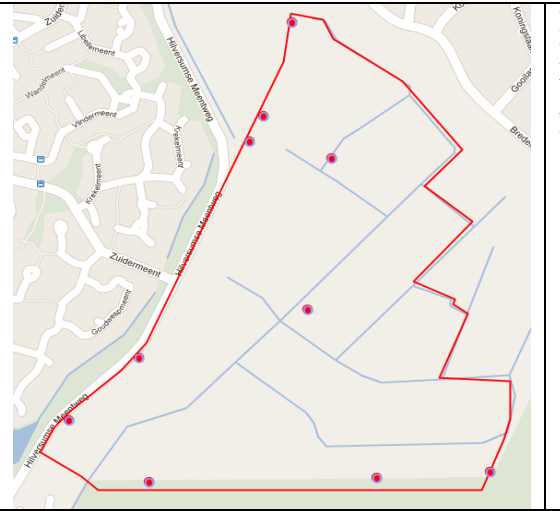
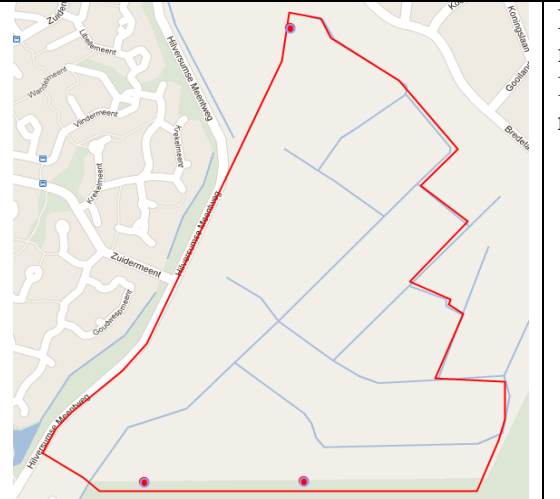
<p>Koekoek</p>	<p>1 territorium</p>	<p>In Cruisbergen zitten veel zangvogels die “gastouder” zijn van de Koekoek. Er is één territorium vastgesteld.</p>
		

<p>Groene specht 1 territorium</p>	<p>De Groene Specht zit vaak midden in het gebied in de bomenrij te roepen, maar zijn territorium is in de bosrand bij het voormalig MOB terrein. Tijdens de laatste telling is er een juveniel gezien, dus er is met succes gebroed.</p>
<p>Grote bonte specht 4 territoria</p>	<p>De Grote Bonte Specht houdt van oude bomen en struiken. In Cruisbergen is hij met vier territoria goed vertegenwoordigd. Vooral de oude bomenranden met de lage begroeiing is een prima plek voor deze soort.</p>
<p>Boompieper 2 territoria</p>	<p>Boompiepers houden van een open terrein langs bosranden, met een boom waarop ze op de uitkijk kunnen zitten en waaruit ze hun baltsvluchtjes kunnen maken. Het middelste gedeelte langs de bosrand aan de Bussumse kant van Cruisbergen biedt dit alles voor de Boompieper. Er zijn daar dan ook twee territoria vastgesteld.</p>

Witte kwikstaart	2 territoria	<p>De Witte Kwikstaart houdt van ruig terrein waar hij naar voedsel zoekt, vooral zaden, insecten of weekdieren. Het stukje Cruisbergen met heideplanten, verschillende bloeiende planten langs de slootrand heeft zijn voorkeur.</p>
		

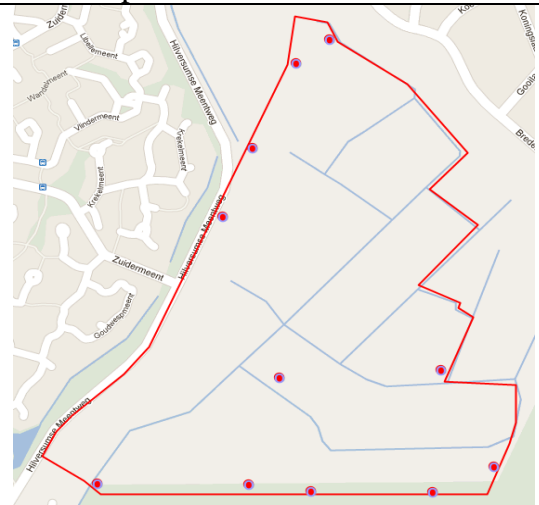
Winterkoning	15 territoria	<p>Het Winterkoninkje is talrijk in Cruisbergen. De bosranden met dichte begroeiing en de struiken/bomenranden in het gebied zijn bij uitstek het broedgebied voor dit kleine rakkertje. Hij zit dan ook over het hele gebied verspreid met vijftien territoria.</p>
		

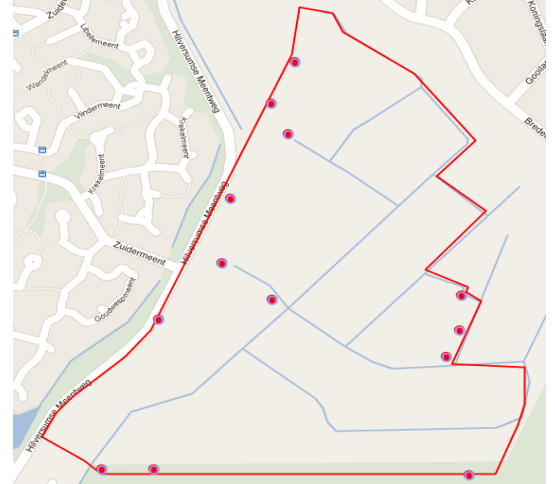
Heggenmus	4 territoria	<p>De Heggenmus houdt van lage struiken om in te broeden. Ondanks dat er genoeg gelegenheid daarvoor is in Cruisbergen, zijn er maar vier territoria vastgesteld, vooral in de bosranden langs het gebied.</p>
		

<p>Roodborst 4 territoria</p>	
	<p>De Roodborst is een echte bosrandbroeder en zit dan ook in de bosrand langs het voormalig MOB terrein en aan de Bussumse kant.</p>
<p>Merel 10 territoria</p>	
	<p>Elke telling was de Merel luid en duidelijk aanwezig. Foeragerend op de graslanden en zingend in de bosranden in en langs het gebied. Met tien territoria heeft hij een goede plek gevonden in Cruisbergen wat genoeg voedsel en beschutting biedt voor deze soort.</p>
<p>Zanglijster 3 territoria</p>	
	<p>De Zanglijster is in tegenstelling tot de Merel wat minder aanwezig in het gebied. Hij houdt van gemengd loofbos met wat open plekken en vindt dat aan de randen van Cruisbergen.</p>

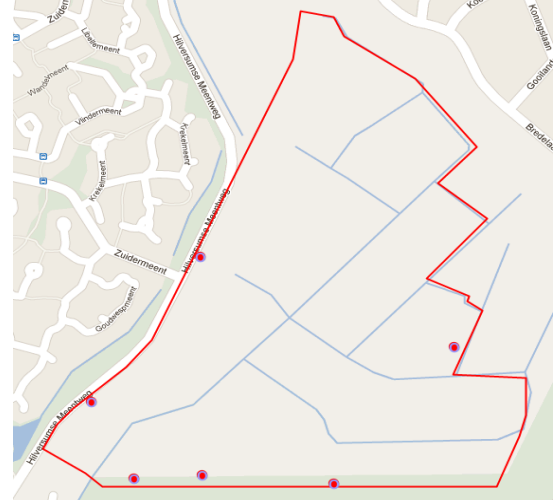
Kleine karekiet	3 territoria	<p>Met drie territoria is de Kleine Karekiet in bescheiden aantal aanwezig. In de brede jonge rietranden langs de grens en in het gebied, heeft hij broedplaats en voedsel binnen hand/bek bereik.</p>
		

Tuinfluiters	5 territoria	<p>Tuinfluiters houden van een wat natter gebied, daarom is Cruisbergen een goede plek voor deze soort. Bomen, struiken en open gebied zijn het ideale broedgebied voor de soort. Verspreid over het gehele gebied hebben we vijf territoria vastgesteld, langs sloten in de bosranden met lage begroeiing.</p>
		

Zwartkop	11 territoria	<p>Zwartkoppen hebben dicht struikgewas nodig om te broeden. Insecten en bessen zijn hun hoofdvoedsel dat ze in de bosranden langs Cruisbergen volop kunnen vinden. Met elf territoria is de Zwartkop goed vertegenwoordigd in het gebied.</p>
		

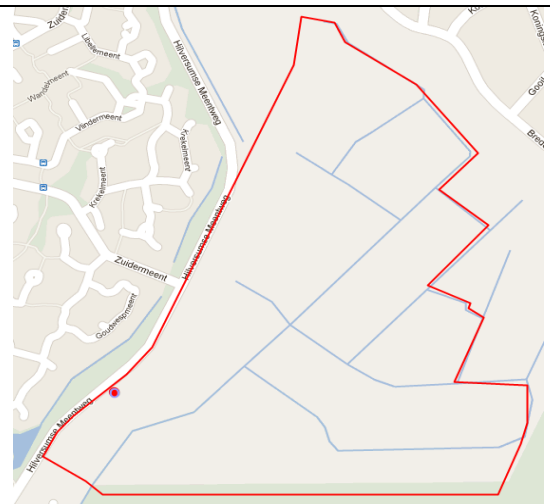
<p>Tjiftjaf 13 territoria</p>	
	<p>De Tjiftjaf houdt van grote bomen en bosranden waar genoeg insecten zitten. Dat Cruisbergen hiervoor een goed gebied is laten de dertien territoria zien.</p>

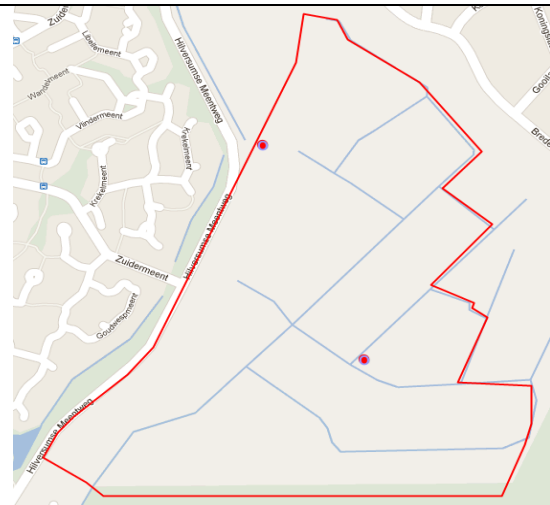
<p>Fitis 2 territoria</p>	
	<p>De Fitis is kieskeurig wat zijn leefgebied betreft. Hij houdt van lichte bosranden, vooral van berk en wilg in combinatie met struiken. De twee territoria van de Fitis zijn dan ook langs de grens van Cruisbergen in dit soort bomen, vooral aan de Bussumse kant staat een mooie rand berken.</p>

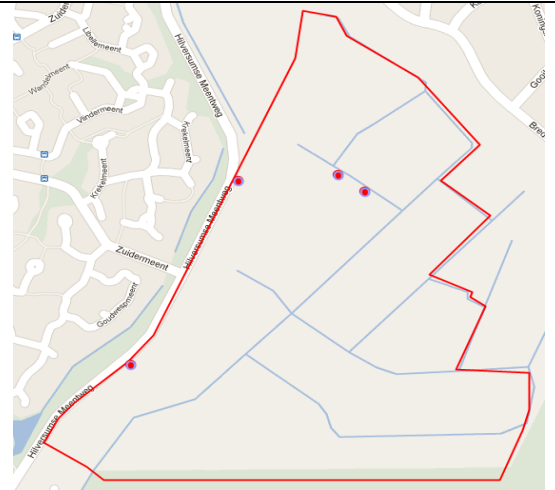
<p>Pimpelmees 6 territoria</p>	
	<p>Van de Pimpelmees zijn zes territoria vastgesteld in de bosranden langs het gebied. Ze houden van alle soorten bossen en foerageren ook in het riet.</p>

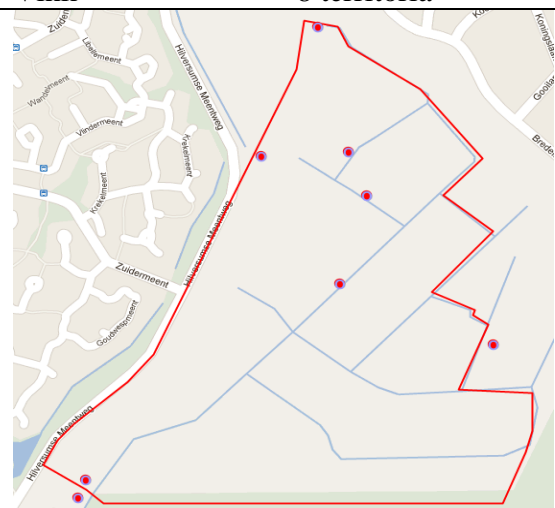
<p>Koolmees 21 territoria</p>	<p>De Koolmees houdt van gemengd bos en is met 21 territoria met stip de nummer 1 in Cruisbergen. Bij het tuinhuisje midden in het gebied zijn twee territoria bij de vogelhuisjes gevonden, de andere territoria zijn langs de rand van het gebied. Ze foerageren tussen de bladeren en struiken in de bosrand maar vinden hun voedsel ook op de kalere stukken langs de bosranden in het gebied.</p>
<p>Boomkruiper 2 territoria</p>	<p>De Boomkruiper foerageert in bomen met een ruwe schors waar hij kleine insecten weet te vinden. In Cruisbergen zijn twee territoria vastgesteld, hetgeen lager is dan verwacht omdat de westelijke bosrand bestaande uit grote eiken, heel geschikt lijkt voor de Boomkruiper</p>
<p>Boomklever 2 territoria</p>	<p>Langs de Hilversumsemeent kant in de bosrand heeft de Boomklever twee territoria. Hij broedt in oude Spechtennesten of in nestkastjes en eet insecten, zaden, vruchten en noten. Wat in deze bosrand genoeg aanwezig is.</p>

<p>Gaai 4 territoria</p>	<p>De Gaai is een echte bosvogel die zich in de bosranden vestigt waar vooral eikenbomen staan. Zijn voedsel bestaat uit insecten en eieren maar in de herfst wordt er verwoed eikels verzameld. In de randen van Cruisbergen waar de Gaai zijn territorium heeft is dit alles ruimschoots aanwezig.</p>
	

<p>Ekster 1 territorium</p>	<p>Ondanks dat we genoeg Eksters in het gebied hebben zien vliegen, hebben we maar één territorium vast kunnen stellen.</p>
	

<p>Zwarte kraai 2 territoria</p>	<p>Zwarte Kraaien zijn in Cruisbergen in kleine groepjes steeds aanwezig. In de bosrand langs de rand van het gebied hebben we een nest ontdekt en aan de Bussumse kant met zekerheid een territorium vastgesteld.</p>
	

<p>Huismus 4 territoria</p>	
	<p>Langs de bosrand aan de Hilversumsemeent kant zijn twee territoria van de Huismus vastgesteld en langs de tuin van het tuinhuisje wat midden in het gebied staat ook twee territoria. De Huismussen eten zaden, insecten en vruchten die in de bosranden genoeg aanwezig zijn, en bezoekt de voedersilo's bij het tuinhuisje.</p>

<p>Vink 8 territoria</p>	
	<p>Vinken zijn echte scharrelaars die hun kostje bij elkaar zoeken tussen bladeren of op de grond langs bomenranden. Zaden, rupsen, insecten en bessen vormen hun hoofdvoedsel wat in Cruisbergen volop aanwezig is. In de bosranden met lage struiken maken ze hun nest wat in Cruisbergen duidelijk te zien is als je kijkt naar de acht territoria die allemaal in bosranden verspreid over het gebied zijn.</p>

<p>Groenling 3 territoria</p>	
	<p>De Groenling is met drie territoria vertegenwoordigd in Cruisbergen. Bij het tuinhuisje is een territorium vastgesteld waar ze zich voeden met het aangeboden voedsel. De andere territoria zijn in de hoge bomen/struiken langs de rand van het gebied. Ze voeden zich met zaden, bessen wat ze op de grond oppikken.</p>

Vogelsoorten zonder territorium:

De Grote Zilverreiger is een regelmatige gast aan de rand van de slootjes.

Ook de Blauwe Reiger gebruikt Cruisbergen als zijn foerageergebied.

Boven de sloten zwermt het van de insecten wat weer een goede voedselbron is voor:

- overdag: verschillende soorten zwaluwen, zoals Boeren-, Oever- en Gierzwaluwen en niet te vergeten het Visdiefje.
- avond: verschillende soorten Vleermuizen.

Ondanks dat we geen territoria hebben kunnen vaststellen is de Buizerd en Torenvalk regelmatig in het gebied gezien.

Een Bruine Kiekendief houdt dit gebied vanuit de lucht ook nauwlettend in de gaten.

Door de rustige ligging en de vele bosranden is het gebied een prima plek voor trekvogels die hier even kunnen uitrusten en opvetten voordat ze naar hun broed- of overwinteringgebied gaan.

De verschillende soorten bomen in combinatie met struiken, water en graslanden, bieden genoeg plaats en voedsel voor o.a. Putter, Koperwiek, Waterpieper en Fluiter.

De IJsvogel is een paar keer gezien en gehoord tijdens de telling dus komt voor in het gebied, maar we hebben geen territorium vast kunnen stellen.

Tijdens een telling in juni is de Bosuil gehoord aan de MOB zijde.

De Kleine Plevier is wel in het gebied gezien, maar ondanks dat het een uitstekend biotoop is voor deze vogel, is er geen territorium vastgesteld.

De uitnodigende broedplaats voor de Ooievaars heeft (helaas) nog niet tot resultaat geleid. Wel wordt zo af en toe het gebied bezocht door deze prachtige vogel.

Voor Spreeuwen en Kauwen is er in Cruisbergen ook genoeg foerageergelegenheid. De open stukken gras met insecten, zaden en bessen biedt meer dan genoeg voedsel, en in het broedseizoen wordt er niet geschroomd om een eitje mee te pikken, door de Kautjes.

Overige dieren in het gebied:

Naast het grote aantal vogels dat dit gebied bezoekt zijn de zoogdieren ook goed vertegenwoordigd. Naast de Runderen die hier grazen zijn Hazen, Konijnen, Vossen en Reeën regelmatige gast om te foerageren of als overgang te gebruiken naar een ander gebied.

De diversiteit aan planten trekt een groot aantal insecten aan wat het gebied helemaal uniek maakt.

Tijdens de laatste telling in juli zijn de tellers later begonnen zodat er ook naar vlinders en libellen gekeken kon worden, wat een grote diversiteit aan soorten vlinders en libellen (zie tabel verdere waarnemingen Cruisbergen onder punt 5.1.) opleverden.

6. Beheer

Goois Natuurreservaat heeft de afgelopen jaren een aantal beheersmaatregelen genomen. Elk jaar wordt er intensief gesnoeid en gemaaid om het open karakter van dit gebied te behouden.

Het is te hopen dat dit blijft gebeuren want hierdoor behoudt het gebied zijn veelzijdigheid voor veel verschillende soorten dieren.

Voor de watervogels en insecten is het van belang dat er open water in het gebied blijft. Periodiek schoonmaken van de sloten blijft daarom nodig. Dit dient echter terughoudend te gebeuren omdat de overjarige moerasvegetatie broedgelegenheid kan bieden aan verschillende moerassoorten. De rijkdom van het gebied zou verder nog verhoogd kunnen worden door het over grotere oppervlaktes weggraven van zand tot onder de grondwaterspiegel, zoals dat nu op kleine schaal al gedaan is met enkele paddenpoelen.

Het gebied is open voor publiek waardoor er (helaas) veel honden in het gebied komen. Ondanks dat er een aanlijngebod is, worden de meeste honden hier gewoon losgelaten wat veel verstoring geeft.

De bijzondere plantensoorten zoals o.a. de twee verschillende soorten Zonnedauw, Klokjesgentiaan en alle prachtige mossen, struiken, bosranden doorkruist door slootjes, geven dit gebied zijn mooie uitstraling en goede leefgebied voor vele soorten vogels en andere soorten dieren.

Het is te hopen dat het beheer blijft zoals het de laatste jaren was zodat dit unieke gebied behouden blijft.

7. Geraadpleegde bronnen

- van Dijk A. & A. Boele 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- Prop, D., J. Mooij & P. Spoorenberg, 2010. SOVON broedvogelkartering via internet. Het Vogeljaar 2010-2.
- Broedvogels Ankeveen 2010, Christian Brinkman en Dirk Prop, Vogelwerkgroep Gooi en Omstreken, Natuurmonumenten.
- Capitoel Natuurgidsen, Vogels van Europa, Rob Hume. Uitgeverij van Reemst.
- <http://dier-en-natuur.infonu.nl/natuur/55358-natuurgebied-zanderij-cruisbergen.html>